

BARTOS FELICIÁN

Babka története

*Mese az Apró Bolygók Világából,
amely alapja a Mindennek*

Móra Könyvkiadó

Az Apró Bolygók Világa a mi világunk mögött terül el. A világ lakói az emberszerű kövek, a nimik, a puha nyulak, más néven a szinkinik, és a fák, avagy a szoffoszok. Ez a történet a Délkeleti Pólus nevű kisbolygón játszódik. Néha felbukkan itt egy-egy ember is.

Ebben a világban az idő gyorsabban telik a mi időnkhez képest. Ami a mi világunkban egy óra, az itt egyetlen nap.

Ez a történet Andris és a Fehér Démon kalandja előtt játszódik bő 30 évvel.

KÉSZÜLŐDÉS AZ ÜNNEPRE

„A tavaszünnepi fellépés.” Babka ezen a reggelen is ezzel ébredt, csak ez járt a fejében. Tudta, hogy legtöbbször csak le akarják tudni, de neki és Karlnak nagy terveik voltak a szerepléssel. Már nevük is volt. Ők voltak a Kemény Kövek. Mondjuk, Karlnek inkább fókateste volt, és Babka sem volt izomkolosszus, de jó névnek tűnt, és hát mindketten nimik, azaz kövek voltak. Az együttes nevét egyelőre titokban tartották, majd csak akkor árulják el, ha itt az ideje. Ha sikerül, és meghívják őket valahova. Így egyeztek meg Karllal. Még két hetük maradt a felkészülésre. Már nem voltak teljesen kezdők, hiszen ez lesz a harmadik alkalom, hogy fellépnek, de tudták, hogy nehéz kitűnni a rengeteg előadó közül.

A tóvárosi tavaszünnepén minden 12 évesnél idősebb városlakó részt vett. Voltak, akik műalkotásokat készítettek, mások sportversenyeken indultak, előadást tartottak, zenéltek vagy táncoltak, de voltak olyanok is, akik főztek a többieknek, vagy másképpen segítettek az ünnepet. Ilyenkor az egész város átalakult egy nyüzsgő, nagy színház-múzeummá, ahol minden sarokon valami érdekes történt. Annyira népszerű volt az

ünnepe, hogy más városokból is rengetegen jöttek, és aki itt kitűnt, azt utána meghívásokkal halmozták el.

Babka legkevésbé apának és anyának akarta elmondani, hogy ez mennyire fontos. Így aztán még ők nyúzták, hogy gyakoroljon. Rendben, inkább csak anya, mert apa szerint a zenélés a legfőbb dolog, és egyébként sem bírta a gyakorlást hallgatni. Azt mondta, kiütést kap a hamis hangoktól.

Egy daluk már volt, és dolgoztak egy másikon, de az sehogyan sem akart összeállni. Pedig annyi jó ötletük volt! Babkát ilyenkor reggel kétségek gyötörték. Vajon elég jók lesznek? Vagy csak állnak majd a színpadon lefagyva, és semmi sem jut az eszükbe? Csak a gyakorlás segíthetett. Kikászálódott az ágyából, elővette a gitárját, és átnézte a jegyzeteit. Eljátszotta azt, amit eddig kitaláltak. Halkan, nehogy felzavarja apát. A falak ugyan vastagok voltak, de azért sok minden áthalatszott egyik szobából a másikba. Ha Babkát zavarták volna az átszűrődő hangok, ezen az éjszakán semmit sem aludt volna, mert Báleb – az apja – hajnalig dolgozott, és ilyenkor nem figyelt semmire.

Báleb az elmúlt két napban egy új ismeretlen nyelvet próbált megfejteni. Ilyenkor egészen hangosan beszélt magában. Hol biztatta magát, hol mérgeződött, és az asztalt csapkodta, attól függően, hogy éppen hogy haladt. Ezen az éjszakán leginkább az asztalt verte, de úgy, hogy a végére már fájt a keze. Feltúrta a könyvtárát, hogy találjon valami megjegyzést vagy utalást,

amin elindulhatna, de csak annyi lett az eredmény, hogy a könyvek szanaszét heverték. Semmilyen nyomra nem bukkant.

Báleb az ország legjobb kódfejtője volt, szenvedélyesen érdekelték az ismeretlen nyelvek, a rejtjelek, a kódok. Az üzenetekkel szinte semmit sem törődött. Már régen elfogadta, hogy néha a legfelelősebb dolgokat írják le a legbonyolultabb rejtvényekkel. Ráadásul mire hozzá kerültek, addigra akár több évszázad eltelt, és már annyit sem jelentettek, mint akkor, amikor még fontosak voltak.

Most egy pajzson dolgozott. A pajzsot Valentintől kapta. Valentin néhány éve lemondott a királyságról, és szavazásos demokráciává alakította az országot. Így aztán rengeteg ideje maradt, hogy a családi hagyatékot rendezgesse. Így került elő ez a pajzs is. Valentin gyanúsnak találta a mintáját. A pajzson a Szüd nemzetség virágszirom alakú, zuhanó, vörös skarlátmadarai voltak, de a madarak között furcsa karcolások ismétlődtek. Amikor Báleb meglátta, rögtön tudta, hogy Valentinnek igaza van. Ez egy eddig ismeretlen írás. A pajzs nagyon régi, Valentin azt mondta, hogy Kopasz Pederé lehetett, ez pedig legalább 600 évet vagy még többet jelent. Báleb az előző napokat azzal töltötte, hogy lemásolja a jeleket. Mindig így ismerkedett az ismeretlennel, szokta a ritmusát, és kereste benne a fogódzókat. Ezúttal nem jutott semmire. Hajnalban mérgesen és fájó kézzel szunnyadt el, és most hiába játszott Babka

halkan, a bizonytalan, kicsit hamis zenére azonnal felriadt könnyű álmából. Dühösen és nyugősen indult el a konyha felé. Mikor Babka szobájának függőnyel takart bejárata elé ért, bekiáltott neki.

– Inkább olvassál! Hogy lesz belőled így valaki?

Babka kibújt a függőnye mögöl.

– Apa, hát fent vagy? A tavaszünnepre gyakorlok. Meghallgatod?

– Ne most, ha lehet... Szétreped a fejem.

Babka bánatos képet vágott.

– Min dolgozol?

– A pajzson, amit Valentin hozott. Olyan jelek vannak rajta, mint a macskakaparas. Nem jutottam vele semmire.

– Biztos, hogy megfejted, eddig minden sikerült – próbálta jobb kedvre deríteni Babka.

A folyosó másik végéről megjelent Terazé, Babka anyja, mosolygősan, gömbölyűen.

– Gyertek, egyetek valamit!

– Lehet, hogy felszerelek egy ajtót Babka szobájára, már megint az átkozott gitározására ébredtem. Ezek a függőnyök nem jők semmire!

Terazé megtorpant. Kevés dologgal lehetett jobban kihozni a sodrából, mint az ajtókkal.

– Ebben a házban nem lesznek ajtók, erről nem akarok megint vitát nyitni! – mondta nagyon határozottan. – Még csak az kellene, hogy egyszer valaki eltűnjön a labirintusban!

– Labirintus! – legyintett Báleb. – Mesebeszéd! Kit nyelt el utoljára? Azok a habókosok, akik erről mesélnek, beszámíthatatlanok.

– Nem érdekel, hogy mit gondolsz, itt nem lesz ajtó. Ha arra vágysz, költözzél valamelyik puha nyúl barátodhoz! – aztán nagy levegőt vett, jelezve, hogy lezárta a témát. – És most gyertek enni!

Babka nem tudta, hogy mit higgyen. „Néha az ajtók nem oda nyílnak, ahova kellene” – mesélte neki az anyja, mikor még egészen kicsi volt. „Ilyenkor az Ajtók Labirintusába kerülsz, ahonnét nagyon nehéz kijutni. Ezért nincsenek a kövek házaiban ajtók. Csak a puha nyulak – a szinkinik – elég bolondok ahhoz, hogy ajtókkal teli házban éljenek. Meg kell ígérned, hogy soha nem mész be egyedül egy ajtón!” Anya számára ez volt az egyik legfontosabb, de apa nem osztotta a véleményét. „Engem még soha nem nyelt el a labirintus. Majd akkor hiszem el, ha a saját szememmel látom!” Ezt szokta mondani, de Terazé általában csak legyintett erre. „Ha néha kimozdulna a szobájából, akkor biztos vele is történne valami.” Ebben volt valami igazság. Báleb annyira ismert kódtörő és rejtvényfejtő volt, hogy a házuk valóságos zarándokhely lett. Rengetegen jöttek még távoli vidékekről is, hogy segítséget kérjenek tőle. Így aztán leginkább otthon dolgozott, és alig dugta ki az orrát a házból.

A konyha felől hívogató illatok szálltak hozzájuk. Anya nagy mestere volt a reggeliknek. Meg az ebédek-

nek és a vacsoráknak. Finoman roppanó ostyák, pácolt hal, édes hagymalekvár és gyümölcsök vártak rájuk.

Babka meglepetten felkiáltott, amikor belépett az ebédlőbe. Aaron, Babka kedvenc rokona ült az asztal mellett. Valamikor az éjszaka érkezhettek. Két utazása között mindig eljött meglátogatni őket. Ilyenkor őriült történeteket mesélt távoli világokról, és arról, hogy ezúttal milyen legendákat gyűjtött. Aaron is kutató volt, de teljesen más, mint Báleb. Aaront leginkább a honfoglalás, sőt az az előtti idők érdekelték. Keresztül-kasul beutazta a világukat és a környező apró bolygókat. „Jó, ha tudjuk, hogy honnan jöttünk, ha tudni akarjuk, hogy merre tartunk” – mondogatta. Ez, mondjuk, nem volt teljesen világos. Miért kéne tudni, hogy mi van mögöttünk, ha előre akarunk menni? De egyszerűbb volt nem megkérdezni.

– Báleb, örülök, hogy látlak! Babka, nagyot nőttél, mióta nem találkoztunk! – üdvözölte Aaron az érkezőket.

– ’reggelt! – morogta Báleb, aztán rávetette magát az ételre. Elég kibírhatatlan volt, amikor valamin dolgozott.

– Ma átmennél inkább nagyiékhoz gyakorolni? Ahogy látom, apa nem aludt valami sokat – kérdezte Terazé Babkát.

– Hohó, hát persze, már te is fellépsz! Mit csinálsz? – fordult Aaron Babkához.

– Egy barátommal zenélünk valamit. Megmutassam?
– Hát, ahogy látom apádat, ma jobb lesz, ha nem.
Majd máskor, de nagyon kíváncsi vagyok rá!
– Apa így, apa úgy. Minden csak körülötte forog –
morogta Babka maga elé.

Aaron közben elővett egy szövetdarabot, és Báleb elé terítette.

– Ezt hoztam, szerintem valami nem stimmel ezzel a szöveggel. A Védett Városnál találtuk egy építkezésnél.

Báleben kisimultak a ráncok, ahogy olvasta.

„...egekbe bódító illata feljutott. Ámbár, nem akképp, ahogy felnőttek alkotása. Nyaggatta ceremóniamesterét Kampót...”

– Más nem volt ott?

– Nem, semmi, csak ez a töredék. Gondolom, az ünnepségek illatáldozatáról szól. Kampónak utánanézttem, egy sámán volt, egy puha nyúl, de mégis nagyon furcsa, valahogy túl komplikált.

Báleb szusszant egyet, aztán keresett valamit, amit még behabzsolhatott. Közben alig hallhatóan maga elé motyogott egy halandzsza szöveget. Aztán megcsillant a szeme.

– Igazad van, tényleg nem stimmel, ez egy aránylag primitív rejtvény...

– Hogy, hogy már...

– „Gólemek helye a” – vágott közbe türelmetlenül Báleb. – Semmi több, ennyi.

– De hogyan?

– Vizsgáztatsz? Nem hiszel nekem? Hát jó. Olvasd össze minden szó második betűjét!

„...eGekbe bÓdító iLlata fEljutott. ÁMbár, nEm aKképp, aHogy fElnőttek aLkotása. NYaggatta cEremóniamesterét KAmپót...”

– Óóóó! – hangzott a válasz mindenfelől.

Báleb kihúzta magát, mikor hátradőlt. Babka nem tudta, hogy csodálja vagy unja már az apját. Tényleg nagyon ügyes és okos volt, de csak ez érdekelte, semmi más.

– Valamiért szeretjük a csodákat – mondta lemondóan Báleb –, pedig a dolgok egyszerűbbek. Jöttek az őseink, ez a hely megfelelt, aztán lassan elfoglalták. Ennyi. Nincs itt semmi látnivaló, lehet továbbmenni. Minek ehhez gólem? Felesleges szemfényvesztés.

– Nem hiszem – ellenkezett Aaron. – Ha ennyire egyszerű lenne, akkor nem lennének az utalások. És nagyon sok van belőle. Amikor megalapítottuk ezt az országot, gólemek segítettek. Biztos vagyok benne.

– Hát akkor menj, és kutasd a nagy semmit! A dolgok attól nem léteznek, hogy sokat mondogatjuk őket!

Mindig hamar dühbe gurult, ha ellene mondtak. – A világ egyszerűbb, mint amilyenné tesszük – morogta mérgesen, összegyúrte a szalvétáját, és indult vissza a szobájába dolgozni.

– Meddig maradsz? – kérdezte Babka Aaront.

– Most elmegyek, de az ünnepségre mindenképpen visszajövök. Nem hagynám ki a fellépésed!

Babka elbúcsúzott Aarontól, aztán összeszedte a holmiját, és elindult nagyiékhoz. Itthon úgysem lehetett semmit sem csinálni.

A NAGYSZÜLŐKNÉL

Babka nagyszülei a közelben laktak, néhány hídnyira, egy kis szigeten. A kellemes kora nyári időben a csatornáknál nagy volt a nyüzsgés. Sokan most érkeztek vissza a reggeli horgászatból, mások éppen indultak.

Babka szeretett a nagyszüleinél lenni. Sajnos Tódor nagypapa ritkán volt otthon. Általában a tavon horgászott, vagy erre készült, Irén nagymama viszont szinte ki sem tette a lábát a házból. A sütés-főzés mellett hatalmas fémszobrokat tervezett és készített. A konyháját kiterített tervrajzok töltötték meg, és egyáltalán nem zavarta, ha tervezés vagy kalapálás közben Babka gyakorolt mellette.

„A szereplés... A dal...” Miközben átment a hidakon, Babkát ez izgatta a legjobban. Valami extra kelene, valami, ami mindenkit megfog. A dallam ott volt a közelében, érezte, de mindig kicsúszott a kezei közül. Mindig csak egy-két taktus jutott az eszébe, és sehogy sem akartak összeállni a részletek. Vészesen közeledett a fellépés. Eddig gondolni sem akart arra, hogy kimenjen a Kívánságkúthoz, de egyre jobban úgy érezte, hogy

nem marad más választása. Ha egyáltalán elengedik! Nagyit talán rá lehetne venni.

A Kívánságkút a városon kívül esett. Mindenki ismerte, de mindenki alaposan meggondolta, hogy meglátogassa-e. A kúthoz egy sötét szakadék oldalán futó vékony, csúszós ösvény vezetett. A legnagyobb melegben is hideg, dohos, fullasztó hely.

A szakadék alján apró kőház állt egyetlen ajtónyílással, és bent rejtőzött az alacsony peremű feneketlen kút. Aki oda belépett, az egyedül maradt a sötétségben a kívánságával, és ami a legrosszabb volt, a gomolygó alaktalanok pimasz, tolakodó tömegével. Az alaktalanok ősi népéről, ha lehetett, senki sem beszélt. Az igazat megvallva, ha nem voltak a közelben, mindenki azonnal elfelejtette őket. Egyszerűen senki sem emlékezett rájuk. Olyanok voltak, mint az ismeretlenek, akikkel együtt utazol. Amíg együtt vagytok, valóságosak, de mikor véget ér az út, mindent elfelejtesz róluk. Semmivé foszlanak. Az alaktalanoknak nem volt saját alakjuk, fekete, lassan gomolygó füstként töltötték meg a helyet. Amikor a közelükbe kerültél, meghallottad őket, sugdolóztak, csúfolódtak, kikacagtak. Mint ha mindent, amit el akartál felejteni, összegyűjtöttek volna, csak azért, hogy amikor odamész a kúthoz, rád zúdítsák. Elalvás előtti félelmek, nyikorgások az üres lakásban, bánatos, megbántott arcok. Mind ott lapultak a kis házban a kút körül.

Néha ilyen volt a Kívánsághát, de nem mindig és nem mindenkiel. Voltak, akik hatalmas vigyorral jöttek ki a házból, és úgy mosolyogtak, mint akik jegyet nyertek a vidámparkba.

Ha mindezek ellenére el tudtad mondani, hogy mit szeretnél, akkor a következő apálykor a fövényen megtaláltad az áhított tárgyat. Vagy legalábbis találhattál valamit, ami aztán segített elérni, amit szerettél volna. Sajnos az apály kiszámíthatatlan volt, mint a szél. Néha kétnaponta érkezett, máskor egy teljes évig kimaradt. A fák szerint – bár senki sem hitt nekik – a többi apró bolygótól függött, amik kint keringtek a távoli űrben. Ez is csak olyan okoskodás volt, mint a többi.

„Mondjuk, azt nem tudom, hogy hogyan tud megjelenni egy dallam a tóparti homokban” – morfondírozott Babka, de tudta, hogy a Kívánsághát eddig valahogy mindenkinek segített. Majd megoldja ezt is. Egyelőre oda kellene jutni valahogy.

Babka elért a szigetig. A hiányzó csónakból tudta, hogy nagyapa még nem jött haza a reggeli horgászatból. Mikor belépett a házba, édes rózsairat csapta meg. „Illatos piskóta...” Összefutott a nyál a szájában. „Ha nagyinak már erre is van ideje, akkor biztos kitalálta, hogy mi lesz a következő alkotása” – gondolta magában.

Nagyi tervezőasztala mellett egy mogyoróbokorra emlékeztető alacsony szoffosz állt.

– Babka! – köszöntötte Irén nagyi mosolyogva a fiút. – Apád elkergetett a gitárral együtt? Na nem

baj, itt nyugodtan gyakorolhatsz, minket nem zavarasz.

Irén nagy meglepően gyorsan átlátta a helyzetet.

– Szerintem Maryvel nem találkoztál még. Kis kavics voltál, mikor utoljára nálunk járt. Segít nekem a következő munkámban.

Babka tényleg nem ismerte Maryt. Annyira nem örült, hogy itt is vendégeket kell kerülgetnie. Motyogott valami köszönésfélét.

– Szia! – köszönt vissza Mary. Csilingelő, tiszta hangja volt, gömbölyded levelei lepelként fedték a törzsét. Két, öklömnyi kis fészek bújt meg ágai között, közel a törzséhez. Mary észrevette Babka kérdő tekintetét.

– Vörösbegeim vannak – mondta büszkén. – Most kint vannak a ház körül, de gondolom, előbb-utóbb bejönnek, akkor megismerkedhetsz velük.

Minden szoffosz rettentően büszke volt a madaraira. Ez volt a szenvedélyük, ha a szoffoszok egyáltalán képesek voltak a szenvedélyre. A madarakon kívül csak a tudomány érdekelte őket.

Babka, ahogy odament az asztalhoz, hogy megnézzze, min dolgoznak, majdnem belelépett egy vízzel telt kis kádba.

– Hoppá – csilingelt Mary –, a reggelim.

Az egyik gyökérlábalával könnyedén az asztal alá tolta a kádacsát, hogy aztán újra belelógassa a gyökerét, és nagyot kortyoljon.

– Bocsánat – mondta Babka, miközben az asztal fölé hajolt.

Az asztalt egy hatalmas papír borította be, sűrű, kusza vonalakkal. Nem nagyon értette, hogy mi lehet az.

– Lassan összeáll, amit akarok – mondta büszkén nagyfi. Már régóta dolgozott valamin, ami eddig sehogya sem sikerült. – Mary hihetetlenül sokat tud segíteni a tervezésben. Nézd csak, meddig eljutottunk!

Néhány mozdulattal megmutatta, hogy hogyan kell nézni a rajzot. Babka előtt kibontakozott egy többkezü figura, akinek egy hatalmas kerék volt a lába helyén.

– Egy kötéláncos szobor lesz! – büszkélkedett nagyfi. – Látod, itt vannak a karjai. Ebben a háromban esernyők lesznek, ebben a kettőben meg füstölőt fog lóbálni. Lesz benne nehéz füst, ami lefelé száll, a Bölcs Poliphoz, és könnyű, ami felszáll az Arany Sashoz. Illatáldozat, mint a régi időkben.

– És a kerék?

– Azzal közlekedik a kötélen. A kikötő fölött fog oda-vissza járni, mint egy egykereű biciklis, egy kötélen. Ez lesz az én ünnepi tárgyam.

„Az ünnep, igen...” – Babka érezte, hogy itt a lehetőség.

– Mindened megvan hozzá? – kérdezte.

– Á, dehogy – sóhajtott Irén. Látszott rajta, hogy ugyanarra gondol, mint Babka, a Kívánságkútra. – Semmi kedvem nincsen hozzá, olyan sokáig nem kellett odamennem. De nagyon közel van az ünnep, segítség

nélkül nem fogom tudni megcsinálni. És a könyököm is hasogat, hamarosan itt az apály.

Fáradtan leült a székre, és megdörzsölte a könyökét, ami híresen jól jósolta meg az apályt.

– Elkísérjelek? – kérdezte Babka.

Nagyi bizonytalanul Babkára nézett, aztán kihúzta magát.

– Köszönöm, az jó lenne.

– Én is kívánhatok?

Nagyi megmerevedett egy pillanatra, aztán végigmérte Babkát.

– Rendben, de én megyek be először.

Nem volt vita.

– Mary, mit szólnál, ha azonnal indulnánk?

– Menjetek csak, én addig kidolgozom a vállak mozgását – csilingelte, és néhány finom ágszerű kezével kiterített egy tiszta papírt az asztalra.